

ИЗЛОЖБИ В ЦЕНТРАЛНАТА СГРАДА НА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

Лидия Чолпанова, E-mail: refer1@cl.bas.bg

Сн: Емилия Волева

Сн: Емилия Волева

На 13 декември в централната сграда на БАН беше открита изложбата „Валентин Арсениев — поет и преводач“, организирана от сдружение „Съдби и отечества“ и инициативна група. Представени са около 70 издания: преводи на класици на българската литература, писатели от втората половина на ХХ век, антология на български поети. Отделно място заемат преводите на детска литература (Елин Пелин, Емилиян Станев, Дора Габе, Ангел Каралийчев и др.), на издания за творчеството на български художници (сред авторите са Цанко Лавренов, Мара Цончева, проф. Аксиния Джурова и др.). Също така са представени учебници и помагала, чиито съавтор е Валентин Арсениев. Те са написани през периода 1938-1947 година, като общият тираж на всички издания надхвърля един милион екземпляра.

Валентин Арсениев се изявява като поет в началото на 30-те години, когато от печат излизат първите му стихотворения на руски език. Сътрудничи с вестниците „Ведрина“, „Кормило“, „Ехо“, „Нова камбана“ с преводи на български език на произведения от руски писатели и на руски език на произведения от български писатели и поети. В съавторство с Кира Пехливанова пише учебно помагало в две части за желаещите да изучават руски език. Съдейства на Сава Чукалов и Марко Марчевски при подготовката на речниците им.

След 1944 г. работи в Радио София, вестник „Свободная Болгария“, БТА, Българската кинематография и др., като дейността му е насочена към запознаване на рускоговорящия читател с литературата, историята, икономиката и културния живот в България. От този период са и учебниците по руска литература за различни класове, претърпели множество издания, два сборника с разкази и очерци, публикации във вестници и списания.

Главните творчески усилия на Валентин Арсениев обаче са насочени към благородната задача да представи пред света постиженията на българската литература, като превежда на руски език класически и съвременни творби.

Сн: Емилия Волева

Валентин Арсениев е превел множество произведения на наши писатели-класици и на автори — негови съвременници, сред които: „Повести и разкази” от Иван Вазов, „Старопланински легенди” от Йордан Йовков, „Разкази и повести” от Елин Пелин, произведения на Цани Ганчев, П. Ю. Тодоров, Александър Жендов, Антон Страшимиров, Орлин Василев; писатели от втората половина на XX век — Павел

Вежинов, Николай Хайтов, Богомил Райнов, Андрей Гуляшки, Серафим Северняк.

Специално място заемат преводите на поезия от Христо Ботев, Христо Смирненски, Никола Фурнаджиев, Пеню Пенев, Веселин Андреев, Андрей Германов, Димчо Дебелянов, Гео Милев, Никола Вапцаров, Елисавета Багряна, Дора Габе, Веселин Ханчев, Иван Пейчев, Дамян Дамянов, Божидар Божилов, както и от Валери Петров, Лиляна Стефанова, Станка Пенчева, Любомир Левчев и много други.

През 1968 г. Валентин Арсениев пише: „Преводачът е съавтор, пълномощен посланик на Негово величество Автора при Негово величество Читателя, на когото вместо акредитивни писма връчва своя превод и с когото води разговор от името на този, когото представлява.

Известната фраза „преводачът е художник” означава: той трябва да бъде в състояние да предаде колорита на епохата, по време на която се развиват събитията, да подбере най-подходящи средства за речевата характеристика на героите, да преодолее идиоматичните трудности, с други думи — да даде на своя читател превод, равноценен на оригинала, т.е. литературно произведение, носещо в себе си същия емоционален и познавателен заряд, какъвто притежава оригиналът.”

Тези думи в най-пълна степен синтезират творческото кредо на Валентин Арсениев. Всичко, което той създава, е белязано от самовзискателност и талант.